

Adviescollege —
toetsing regeldruk

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister voor Rechtsbescherming
De heer drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

Onze referentie [REDACTED]

Uw referentie [REDACTED]

Datum 22 april 2020
Betreft Voorontwerp NV-recht en m/v verhouding

Geachte heer Dekker,

Op 6 april 2020 is aan Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voor advies aangeboden het voorontwerp NV-recht en m/v verhouding. Op 15 april 2020 is van dit Voorontwerp de internetconsultatie gestart, waarvan de reactietermijn eindigt op 14 mei 2020.

Het wetsvoorstel bestaat uit twee onderdelen. Het eerste betreft een modernisering en aanpassing van het naamloze vennootschap (NV)-recht. Het gaat hier om technische verbeterpunten om het NV-recht eenvoudiger en flexibeler te maken, net als het besloten vennootschap (BV)-recht.¹ Dit maakt de NV en de BV onderling in wetstechnisch opzicht meer consistent.

Het tweede onderdeel van het voorstel moet de verhouding tussen het aantal mannen en vrouwen in de top van grote bedrijven evenwichtiger maken. Dit onderdeel omvat twee maatregelen. Allereerst worden grote NV's en BV's verplicht om passende en ambitieuze streefcijfers te formuleren voor het bestuur, de raad van commissarissen en subtop. Daarbij moeten zij concrete plannen maken om deze uit te voeren en transparant zijn over het proces. Verder moet de man-vrouw verhouding in de raad van commissarissen van beursvennootschappen groeien naar ten minste een derde van het aantal mannen en een derde van het aantal vrouwen², op straffe van een nietige benoeming. Dit wordt het ingroeiquote genoemd.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?

¹ Het BV-recht is in 2012 al aangepast (Wet vereenvoudiging en flexibilisering van het BV-recht).

² Dit betekent dat een raad van commissarissen van drie personen evenwichtig is samengesteld wanneer er ten minste één man en één vrouw zitting hebben. Bij een raad van commissarissen bestaande uit vier of vijf personen moeten er ten minste twee mannen en twee vrouwen zitting hebben. Bij een raad van commissarissen bestaande uit één persoon is geen quotum mogelijk.

4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

De modernisering van het NV-recht heeft als uitgangspunten onder andere: minder dwingend en meer regelend recht; regels die onnodig belemmerend of ineffectief zijn komen te vervallen; vermindering van (administratieve) lasten en het wegnemen van rechtsonzekerheid. De regels worden eenvoudiger en flexibeler gemaakt.

Voor wat betreft het onderdeel dat betrekking heeft op de verhouding tussen mannen en vrouwen beschrijft de toelichting bij het voorstel welke maatregelen eerder al genomen zijn om deze verhouding in het bestuur (rvb) en de raad van commissarissen (rvc) van grote (beurs)vennootschappen evenwichtiger te maken. Niet alleen wordt de wettelijke streefcijferregeling³ genoemd, maar ook wordt ingegaan op de Nederlandse corporate governance code voor beursvennootschappen en het Besluit inhoud bestuursverslag voor grote beursvennootschappen.

Daarnaast geeft de toelichting een beschrijving van naar dit onderwerp verricht onderzoek en daarover uitgebrachte adviezen. Zo monitort de Commissie Monitoring Streefcijfer Wet bestuur en toezicht jaarlijks de streefcijferregeling. In 2019 concludeert deze commissie dat zes jaar na invoering van het wettelijk streefcijfer meer dan 90% van de bedrijven er niet in is geslaagd om een evenwichtige verdeling van de zetels te realiseren in de rvb en rvc. Daarnaast legt meer dan 90% daarover geen of onvoldoende verantwoording af, wat er volgens de commissie op duidt dat de wet onvoldoende wordt nageleefd. Ook gaat de toelichting in op de evaluatie van de Wet bestuur en toezicht (2017) en de uitkomsten van de jaarlijkse monitoring van de Corporate Governance Code. Uit deze monitoring blijkt in 2018 dat de bewustwording van het belang van diversiteit en de noodzaak daarop actief te sturen, lijken toe te nemen. Maar de verantwoording over het diversiteitsbeleid en de resultaten daarvan is echter vaak incompleet.

Vervolgens wordt het SER-advies beschreven. De SER pleit voor een meer activerende en effectieve aanpak die beter rekening houdt met verschillen tussen bedrijven en die de betrokkenheid van de bedrijven en 'het eigenaarschap' om diversiteit te bevorderen en een inclusieve cultuur te realiseren, versterkt. Het kabinet sluit zich aan bij de conclusie van de SER dat het tot nu toe gevoerde beleid onvoldoende effectief is en neemt het SER-advies over.

Het college stelt vast dat de toelichting, vanuit de politieke wens om het aandeel vrouwen in de top van het bedrijfsleven te bevorderen, uitgebreid ingaat op de onderbouwing van nut en noodzaak van het voorstel en heeft hierover geen opmerkingen.

2. Minder belastende alternatieven

De toelichting vermeldt dat het ingroeiquoteum gaat gelden voor NV's en BV's waarvan aandelen of certificaten zijn genoteerd aan een gereglementeerde Nederlandse markt (Euronext Amsterdam). Reden hiervoor is volgens de toelichting dat de maatschappelijke discussie over invoering van een quoteum zich steeds heeft geconcentreerd rond de circa 90 beursvennootschappen die aan Euronext Amsterdam zijn genoteerd. Het ingroeiquoteum gaat alleen gelden voor de commissarissen van deze beursgenoteerde vennootschappen. De toelichting vermeldt ook dat het kabinet onderkent dat een ingroeiquoteum voor beursvennootschappen een uitzonderlijke maatregel is. Daarom is de voorziene maatregel van tijdelijke aard (acht jaar) met een evaluatie na vijf jaar.

³ Deze tijdelijke regeling (2013-2020), opgenomen in boek 2 Burgerlijk Wetboek, schreef een evenwichtige verdeling voor van zetels in het bestuur en de raad van commissarissen van grote NV's en BV's op basis van het pas-toe-of-leg-uit principe.

De verplichting om passende en ambitieuze doelen in de vorm van een streefcijfer vast te stellen gaat gelden voor alle grote vennootschappen.⁴ Doel is om de m/v diversiteit in rvb en rvc te vergroten, evenals de diversiteit in de door de vennootschap te bepalen subtop. Voor grote beursvennootschappen geldt het ingroeiquote voor de raad van commissarissen en voor het bestuur en de subtop de streefcijferregeling.⁵ De verbreding ten aanzien van de subtop heeft, aldus de toelichting, tot doel de doorstroming naar de top te versnellen.

Daarnaast krijgen grote vennootschappen de verplichting om een plan op te stellen om deze doelen te bereiken. De toelichting vermeldt dat de SER een infrastructuur zal ontwikkelen om vennootschappen te ondersteunen bij het opzetten en uitwerken van de plannen. Ook moeten alle grote vennootschappen in hun bestuursverslag verplicht rapporteren over de voortgang ten aanzien van de streefcijfers en de plannen om deze te bereiken. De door de SER te ontwikkelen infrastructuur zal als een monitoringssysteem gaan fungeren waar vennootschappen hun voortgang op de streefcijfers rapporteren en zich kunnen spiegelen aan anderen.

Het college constateert dat er gekozen is voor maatregelen waarbij de grote vennootschappen zoveel mogelijk zelf de streefcijfers bepalen, de plannen daartoe opstellen en zorgen voor de transparantie daarover. Gezien het beoogde doel van het voorstel en het feit dat eerdere, minder vergaande, maatregelen onvoldoende resultaat hebben gebracht, ziet het college geen minder belastende alternatieven.

3. Werkbaarheid

Bij het voorgestelde ingroeiquote⁶ merkt de toelichting op dat de SER, gezien de ervaringen in andere landen met vergelijkbare maatregelen, verwacht dat dit een effectief instrument zal zijn. Een benoeming van een persoon die niet bijdraagt aan een evenwichtiger verhouding tussen mannen en vrouwen in de rvc, is nietig. De toelichting geeft aan dat, om rechtsonzekerheid te voorkomen, de nietigheid van een benoeming geen gevolgen heeft voor de rechtsgeldigheid van besluiten.

Het ingroeiquote gaat gelden voor nieuwe benoemingen van commissarissen. Een commissaris die voor herbenoeming in aanmerking komt, kan volgens de toelichting wel worden herbenoemd, ook al zou diens herbenoeming de man-vrouw verhouding niet evenwichtiger maken.

Voor de werkbaarheid noemt de toelichting voorts de door de SER op te zetten infrastructuur als een belangrijke schakel van de wet. De infrastructuur biedt zowel ondersteuning bij het opzetten en uitwerken van de plannen als een monitoringssysteem waarmee de vennootschappen zich kunnen spiegelen aan anderen maar ook eigenaarschap. De SER ontwikkelt een format voor de rapportages en zal gaan monitoren of vennootschappen zich aan de transparantieverplichting houden.

Het college heeft geen opmerkingen bij de werkbaarheid en uitvoerbaarheid van het voorstel.

4. Gevolgen regeldruk

De toelichting bevat een paragraaf over regeldruk en financiële gevolgen.

De modernisering van het NV-recht leidt tot eenvoudiger vergaderen en het kunnen verhogen van het kapitaal. Dit levert volgens de toelichting een jaarlijkse totale lastenverlichting voor NV's op van (800.800 + 208.000) ongeveer 1 miljoen euro.

⁴ Het SER-advies heeft het hier over een brede groep van ongeveer 5000 bedrijven.

⁵ Ook de streefcijferregeling vervalt na acht jaar.

⁶ Het ingroei-quotum houdt in dat er een sanctie plaatsvindt op het moment dat een benoeming niet bijdraagt aan een vertegenwoordiging van ten minste 30 procent m/v.

Om aan het ingroeiquotum voor de rvc te voldoen, moeten beursvennootschappen die nog niet aan het ingroeiquotum voldoen, extra inspanningen leveren om geschikte kandidaten van het ondervertegenwoordigde geslacht te vinden. Deze inspanningen worden geschat op eenmalige kosten van 38.280 euro.

De verplichting om een streefcijfer vast te stellen voor rvb, rvc en de subtop, een plan op te stellen om deze doelen te bereiken en transparant te zijn over de behaalde resultaten, zowel in het bestuursverslag als aan de door de SER op te zetten infrastructuur, gaat naar schatting gelden voor 5.000 vennootschappen. De totale kosten worden geschat op 500 euro per jaar per onderneming $500 \times 5.000 = 2,5$ miljoen euro.

De totale nalevingskosten voor het bedrijfsleven bedragen volgens de toelichting eenmalig circa 40.000 euro en jaarlijks 2,5 miljoen euro minus de lastenverlichting voor NV's van 1 miljoen euro is 1,5 miljoen euro.

Het college stelt vast dat de regeldrukgevolgen afdoende in beeld zijn gebracht.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

Het voorstel indienen.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

██████████
Voorzitter

██████████
Secretaris